

Názov projektu:

Certifikovaný študijný program pre certifikovanú pracovnú činnosť PSYCHOTERAPIA v zmysle oznámenia MZD č. 237/2006 Z.z. a výnosu z 12. apríla 2006 č. 04765/2006-SL, ktorým sa ustanovujú vzorové špecializačné študijné programy a vzorové certifikačné študijné programy.

Modul:

Vzdelávanie a výcvik v prístupe zameranom na človeka/klienta podľa C.Rogersa (Rogersova psychoterapia)

Realizátor projektu:

Slovenská psychoterapeutická spoločnosť, P.O. Box 21, 911 01 Trenčín -právnická osoba, nezisková organizácia

Vzdelávanie a výcvik vykonáva:

Person centred approach Institut Ister (PCAI) občianske združenie schválené MVSR dňa 8.1.2002)

Cieľ projektu:

v súlade so základným projektom

Odborný garant:

v súlade so základným projektom

zodpovedný za dodržanie štruktúry:

PCA Inštitút Ister – Doc.PhDr.Vladimir Hlavenka, CSc

Opis modulu:

Odbor:

certifikovaná pracovná činnosť – psychoterapia V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Organizátor modulu:

Person centred approach Institut Ister (PCAI)
občianske združenie schválené MVSR dňa 8.1.2002)

Miesto konania:

Psychiatrické oddelenie FN, 911 71 Trenčín Pínelova nemocnica, 902 18 Pezinok DPS SPIRARE, 811 08 Bratislava

Charakteristika:

modul – vzdelávanie a výcvik v psychoterapii zameranej na človeka/klienta podľa C.Rogersa.

Základné charakteristiky modulu projektu sú v súlade so základným projektom.

Charakteristika vzdelávania a výcviku v module – psychoterapia zameraná na človeka/klienta podľa C.Rogersa

Psychoterapia zameraná na klienta je psychoterapia rozhovorom a je súčasťou humanistickej psychoterapie, kde terapeut dosahuje konštruktívnych zmien v osobnosti a prejavoch klienta tým, že mu poskytuje bezpodmienečné pozitívne prijímanie a je voči nemu vysoko empatický a autentický. Čím viac terapeut spĺňa uvedené podmienky, tým ľahšie dochádza k sebaexplorácii klienta, ktorá vedie ku konštruktívnym osobnostným zmenám a v požadovaných zmenách správania.

Psychoterapeutický vzťah vytvára priestor, ktorý podporuje osobnostný rast klienta a umožňuje mu prekonávanie inkongruencie (vnútorného rozporu), ktorý je príčinou jeho psychických ťažkostí.

Účastník študijného programu okrem rozšírených teoretických a praktických vedomostí o psychoterapii zameranej na klienta, má priestor pre osobnostný rast v oblasti senzitivity, empatie, akceptácie a kongruencie.

Vzdelávania pozostáva z troch hlavných častí, ktoré sa navzájom prepájajú a to: z teoretickej časti (viď rozsah teoretických vedomostí) metodológia a zážitok na sebe v encoutrových skupinách (viď obsah a rozsah praktických zručností a skúseností)

Prijímanie uchádzačov:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Výber uchádzačov:

Do vzdelávania výcviku sa zaraďujú uchádzači v súlade so základným projektom.

Výber uchádzačov sa koná v jednodňovom stretnutí lektorov a uchádzačov, kde na základe individuálneho pohovoru a prezentácii v skupine sa zisťuje ich miera motivácie a osobnostné predpoklady pre prácu psychoterapeuta.

Rozsah teoretických vedomostí:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

- rozvíja a dopĺňa centrálny študijný projekt s dôrazom na daný psychoterapeutický smer (spolu 150 hodín)

1. História psychoterapie a história humanistických prístupov v psychoterapii.

Vývin psychoterapie zameranej na človeka: nedirektívna psychoterapia, na klienta zameraná psychoterapia, na človeka zameraná psychoterapia, výskum v psychoterapii zameranej na človeka 1942-2001, encoutrové skupiny a skupinová psychoterapia, psychoterapia s deťmi, párami a rodinami, experienciálne psychoterapie – focusing, procesovo-experienciálna psychoterapia, na emócie zameraná psychoterapia, súčasnosť psychoterapie zameranej na človeka .

Teória osobnosti v hlavných terapeutických prístupoch s dôrazom na humanistické teórie a na teóriu osobnosti v prístupe zameranom na človeka. Vývinové teórie človeka
Rozsah: 25 hod

2. Psychopatológia a pohľad psychoterapie zameranej na človeka na psychopatológiu. DSM-IV a MKCH-10 prehľad diagnostických skupín a diagnostických kritérií (DSM-IV, 2000; MKCH-10, 1992). Humanistický pohľad na psychopatológiu a psychodiagnostiku, teória psychopatológie v prístupe zameranom na

človeka.

Rozsah 10 hod

3. Terapeutická práca s jednotlivými diagnostickými okruhmi

(depresívni klienti, úzkostní, hraničné poruchy, posttraumatické stresové poruchy, psychotické prejavy, psychosomatické ochorenia, závislosti)

Rozsah: 30 hod

4. Teória psychoterapie a psychoterapeutickej zmeny (všeobecne

i v prístupe zameranom na človeka). Proces psychoterapie a proces psychoterapie zameranej na človeka.

Rozsah 20 hod

5. Základné terapeutické postoje a zručnosti v psychoterapii zameranej

na človeka. Základné terapeutické postoje (ozajstnosť, bezpodmieniečné pozitívne prijímanie, empatia, atď.). Zručnosti budujúce terapeutickú alianciu (terapeutický kontrakt, metakomunikácia, reflexia spoločnej práce, narábanie so sebaodhalením, identifikácia a práca s problémami v terapeutickom vzťahu atď.), Zručnosti facilitujúce exploráciu, porozumenie a nové formulácie klientovho self (podpora klientovej explorácie, pozorné načúvanie, facilitovanie špecifickosti klientovej explorácie, aktívna klarifikácia prežívania, zameriavanie na prežívanie, evokovanie emócií a ich symbolizácia, práca s terapeutovými pocitmi, dôležité idiosynkratické pojmy klienta, empatické komunikovanie porozumenia klientovým pocitom a významom, empatické zachytenie centrálnych aspektov klientovho prežívania, kontrolovanie porozumenia a prežívania zážitku, rozšírenie klientovho uvedomovania, explorácia prítomného interpersonálneho správania a prežívania therapeutickej interakcie, interpersonálna validizácia, empatické zachytenie rast podporujúcich aspektov klientovho prežívania

Rozsah 15 hod

6. Problémy v terapeutickom vzťahu a práca s nimi. Predchádzanie

problémom v terapeutickom vzťahu. Identifikovanie problémov v terapeutickom vzťahu. Podporovanie klientovho aktívneho vyjadrenia problémového prežívania, jeho explorácia a interpersonálne spracovávanie.

Rozsah 5 hod

7. Špecifické problémy therapeutickej práce v procese terapie. Práca

s interpersonálnymi obsahmi, s tichom, s plačom, s agresivitou, so zaplavujúcimi emóciami, so zmätenosťou, so suicidálnymi prejavmi, s manipulatívnymi prejavmi, s psychotickými zážitkami, s telesnými symptómami, so snami a pod.

Rozsah 5 hod

8. Práca s etickými problémami a hodnotami v psychoterapii. Etické

štandardy: terapeutický kontrakt, kompetencia terapeuta, dôvernosť, dvojité vzťahy, kolegiálnosť a zodpovednosť voči profesii, supervízia, riešenie etických dilem a pod. Práca s etickými problémami a hodnotami klienta: citlivosť na etický rozmer klientovho života, facilitovanie etického spracovávania problémov a pod.

Rozsah 5 hod

9. Terapeutická práca s páromi a rodinou v psychoterapii zameranej na človeka.

Modifikácia a špecifikácia terapeutického prístupu pre prácu s rodinou a páromi. Holistický model rodiny z pohľadu terapie zameranej na človeka. Experienciálne trendy v terapii párov .

Rozsah 5 hod

10. Terapeutická práca s deťmi v prístupe zameranom na človeka.

Hlavný predstaviteľia ich prístup. Terapia hrou: hlavné zásady. Terapeutický prístup pri práci s adolescentmi. Vzťah terapie hrou a rodinnej terapie. Filiálna terapia a P.E.T.

Rozsah 5 hod

11. Skupinová psychoterapia v prístupe zameranom na človeka.

Teória skupinovej psychoterapie a základné terapeutické zručnosti. Teória skupinovej psychoterapie z pohľadu psychoterapie zameranej na človeka a základné terapeutické zručnosti pri práci so skupinou. Súčasné trendy v skupinovej psychoterapii zameranej na človeka

Rozsah 5 hod

12. Súčasné trendy a výskum v psychoterapii zameranej na človeka a v humanistickej psychoterapii.

Súčasné trendy v psychoterapii zameranej na človeka a v prístupoch vychádzajúcich z Rogersovej pôvodnej práce. Historické medzníky výskumu psychoterapie zameranej na človeka. Výskum efektu psychoterapie zameranej na človeka. Súčasné trendy vo výskume psychoterapie zameranej na človeka.

Rozsah 10 hod

13. Teória hodnotenia, posudzovania, indikačných pravidiel a intervencie

Rozsah 5 hod

Obsah a rozsah praktických zručností a skúseností:

-zhodné so základným projektom a špecifiká pre daný modul sú:

- Empatické laboratória,

ktoré sú prostriedkom, pomocou ktorého frekventanti výcviku sami skúmajú fenomén empatie a kongruencie (Empatia je schopnosť porozumieť tomu, ako sa iný človek cíti vo svojom vlastnom svete. Kongruencia je súlad medzi organizmom a obrazom o sebe (Self), determinuje zrelosť, adjustáciu. Kongruencia si vyžaduje kontinuálne zvažovanie a prehodnocovanie vlastných hodnôt.)

Cieľom cvičení je porozumieť tomu, čo hovoriaci hovorí a aké pocity pri tom prežíva overiť si a komunikovať toto porozumenie skúmať svoje pocity a prežívanie vo vzťahu s klientom a komunikovať to navonok

Forma: Práca v trojiciach s možnosťou audio a video nahrávky Každé empatické laboratórium je reflektované individuálne alebo v skupine.

Rozsah: 80 hodín

- Neverbálna komunikácia

Cieľom cvičenia je rozvinúť uvedomenie kongruentného a nekongruentného správania u seba a iných Forma. Pozorovanie videozáznamov z empatických laboratórií so zretľom na dané cvičenie

Rozsah:20 hod

- Nácvik terapeutických odpovedí.

Účastníci sa učia vo svojich terapeutických odpovediach vystihnúť z predkladaného problému klienta, čo sa nachádza na jeho hrane uvedomenia. Forma: Práca v malých skupinách (do 6 účastníkov)

Rozsah: 20 hodín

- Terapeutické reťaze,

kde každý účastník má možnosť byť v role terapeuta s jedným cvičným klientom z radov účastníkov. Cieľom cvičenia je, aby účastník vedel vytvoriť terapeutické podmienky a terapeutický vzťah s klientom. Zároveň sú terapeutické sedenia supervidované z hľadiska terapeutického procesu.

Rozsah: 30 hodín

- Supervízia

sa venuje konkrétnym problémom supervidovaného terapeuta(účastníka) a klienta, ich terapeutickému procesu a prežívania samého seba vo vzťahu k svojmu klientovi.

Forma: Skupinová (na požiadanie účastníka môže byť aj individuálna s lektorom). V skupinovej supervízii sa v malej skupine 5-6 ľudí striedajú účastníci v prezentovaní svojich problémov. Účastníci získavajú výhodu z počúvania rozličných názorov, spätných väzieb i teoretických poznatkov od viacerých terapeutov k danej problematike.

Pri supervízii sa používa audio alebo video záznam terapeutickéj práce s klientom

Rozsah : 50 hodín

- Zážitok na sebe v encountrovej skupine v rozsahu 150 hodín

Encountrová skupina kladie dôraz na osobnostný rast a rozvoj účastníka, súčasne na zdokonaľovanie interpersonálnej komunikácie a vzťahov prostredníctvom zážitkového procesu. Dáva priestor na uplatnenie a precvičenie získaných teoretických poznatkov v prístupe zameranom na človeka.

Organizačná forma:

Organizátor modulu:

Person centred approach Institut Ister (PCAI)

Miesto konania:

Psychiatrické oddelenie FN, 911 71 Trenčín

Pinelova nemocnica, 902 18 Pezinok DPS SPIRARE, 811 08 Bratislava

Lektori:

pre teoretickú časť

Doc.PhDr.V.Hlavenka,CSc

pre praktickú časť

PhDr.L.Bátovská

PhDr.H.Smitková,PhD

Mgr.M.Miler

Zodpovedný:

Za teoretickú časť:

h.doc.prim.MUDr.Jozef Hašto, PhD.,

prof.PhDr.Anton Heretik, PhD

Za praktickú časť:

PhDr.Lygia Bátovská,

MUDr.Jana Vránová

Časový harmonogram.

Študijný program je rozvrhnutý na 4 roky,

1.semester :

1 týždňovka a 1 víkend (70 hod)
téma teórie č.1, prakt.časť: encountrové skupiny

2.semester:

1 týždňovka a 1 vikend (70 hod)
téma teórie:č.4,5,
prakt.časť: encountrové skupiny, empatické laboratóriá

3.semester:

1 týždňovka a 1 víkend (70hod)
téma teórie: č. 6,7,
prakt.časť: encounter,neverbálna komunikácia

4.semester:

1 týždňovka a 1 víkend (70 hod)
téma teórie: č. 2, 8
prakt.časť:empatické lab., terap.odpovede, reflexia vlastného pokroku v polovici výcviku

5.semester:

1 týždňovka a 1 víkend (70 hod)
téma teórie: č.3
prakt.časť. terapeutické reťaze

6. semester:

1 týždňovka a 1 víkend (70 hod)
téma teórie: č.9,10,11
prakt.časť: terap.reťaze, supervízia

7.semester:

1 týždeň a 1 víkend (70 hod)
téma teórie: č.12,13
prakt.časť: terap.reťaze, supervízia

8.semester:

1 týždeň a 1 víkend (60 hod)
teória:záver.zhrnutie, opakovanie
skupinová psychoterapia

Priebežné hodnotenie:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku a daný modul ešte vyžaduje:

- reflexiu osobného pokroku v polovici výcviku (reflexia obsahuje reflexiu poznania seba; reflexiu poznania seba v interakcii s druhými; reflexiu svojich profesionálnych kompetencií a zručností;)
- teoretickú prácu poukazujúcu porozumenie základných teoretických konštruktov

Závěrečná skúška:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Na záverečnom pohovore musí účastník prezentáciou záverečnej integrujúcej práce, ktorá obsahuje tri prvky (pozri odsek 1-3) preukázať, že je schopný samostatne vykonávať na osobu/klienta zameranú psychoterapiu.

Odsek 1. spracovať dve prípadové štúdie (štúdie by mali byť spracované naratívne ako kazuistiky s ukážkou prepisu nahrávky jedného celého stretnutia z každého prípadu), každý prípad by mal mať minimálne trvanie krátkodobej terapie, t.j.12-20 stretnutí

Odsek 2. teoretická práca poukazujúca porozumenie základných teoretických konštruktov (rozsah práce 15-20 normostrán; môže ísť o a) prehľadovú prácu /napr. o terapii zameranej na klienta pri špecifickej

klientele/

teoretickú prácu objasňujúcu niektorý z konštruktov na klienta zameranej terapie vo svetle súčasného teoretického uvažovania a empirického poznania

drobnú prácu aj s empirickým výskumom

Odsek 3. Reflexia pokroku po ukončení výcviku

Skúšobná komisia:

Za SPS – v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku. Za PCA Ister – doc.PhDr.V.Hlavenka, PhDr.L.Bátovská

Rozsah zamerania odbornej zdravotníckej praxe:

Min. 200 hodín v súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Súčasný stav špecialistov:

- v súčasnosti je v Zozname psychoterapeutov SR zapísaných 16 špecialistov v príslušnom smere.

Financovanie štúdia:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Protokol o hodnotení vedomostí a praktických zručností:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Literatúra:

V súlade so základným projektom vzdelávania a výcviku.

Nami doporučená:

Atkinsonová, R. L., Atkinson, R. C.: Psychologie, Praha, 1995

Axline, V.M.,: Dibs in Search of Self, Houghton Mifflin Company.Boston, 1964

Boss, M.: Včera v noci se mi zdálo, Grada, Praha, 1994

- Brammer,L.M.: The Helping Relationship,Process and Skills, Prentice Hall, NY, 1988
- Brodley,B. The Therapeutic Clinical Interview – Guidelines for beginning practice. Person centred Practice,1,2, 1993
- Buda, B.: Čo vieme o empatii ?, Pravda, 1988
- Carroll, M., Tholstrupová,M.:Integratívni prístup k supervízi, Triton, 2004
- Ciaramicoli,A.P., Ketcham, K.: Der empathie Faktor, Mitgefühl, Toleranz, Verständnis, DTV Munchen, 2001
- Coan, R. W.: Duševní zdraví a problém optimální osobnosti, Grada
- Cohen,R.M.: Nejčastější psychické poruchy v klinické praxi, Portál 2002
- Corsini R.J.: Five Therapist and One Client, Peacock Publishers, Inc. 1991
- Elliot,R., Watson,J,: Learning Emotion-Focused Therapy. The process-Experimental approach to change. Washington,DC:APA, 2005
- Gendlin, E.: Focusing, Portál, 2003
- Gordon, T.: PET - Úspěšná rodičovská výchova, MCD, 1995
- Greenberg,L.S.: Emotion- Focused Therapy, 2004
- Greenberg, L. S. & Johnson, S. (1988). Emotionally focused therapy for couples. NewYork: Guilford.
- Groddeck,N.: Carl Rogers Wegbereiter der modernen Psychotherapie, Primus Verlag, 2002
- Hall, C. S., Lindzey, G.: Psychológia osobnosti, SPN, 1997
- Kratochvíl, S.: Základy psychoterapie, Portál, Praha, 1997
- Landreth,G.L.: Play Therapy.The Art of the Relationship, Accelerated Development Inc.,1991
- Lanyadoová, M., Horneyová,A.: Psychoterapie dětí a dospívajících Maslow, A. H.: Ku psychologii bytia, Persona, 2000
- Mearns, D., Thorne, B.: Poradenstvo zamerané na človeka v praxi, Bratislava, 1997
- Mearns, D., Thorne,B,: Person centred Therapy Today: New Frontiers in Theory and Practice. London, Sage Publications, 2003
- Mearns, D.: Výcvik človekom centrovaného poradenstva, Persona, 1999
- Miller,W.R.,&Rollnick,S.(2003).Motivační rozhovory: Příprava lidí ke změně závislého chování. Tišnov: Sdružení SCAN

- Prochaska, J. O., Norcross, C.: Psychoterapeutické systémy, Grada, Praha, 2000
- Prouty,G., Werde,D.,Portner,M.: Preterapie, Portál, 2005
- Riemann, F.: Základní formy strachu, Portál, 1999
- Rogers, C. R., Freiberg, J.: Sloboda učiť sa, Persona, 1998
- Rogers, C. R., Devonshire, Ch. M., Gendlin, E. T., Ducroux-Biass, F.: Nedirektívne poradenstvo a psychoterapia, Pobočka ČSVTS pro sekcii porad. psych., SPS, 1988
- Rogers, C. R.: Encountrové skupiny, IRO, 1997
- Rogers, C. R.: Klientom centrovaná terapia, Persona, 2000
- Rogers, C. R.: O osobnej moci, Persona, 1998
- Rogers, C. R., Freiberg, H. J.: Sloboda učiť sa, Persona,1998
- Rogers, C. R.: Spôsob bytia, IRO, 1997
- Rogers,C.R.: Ako byť sám sebou, Iris 1995
- Rogers, C. R.: Teória terapie, osobnosti a interpersonálnych vzťahov vytvorená v rámci prístupu zameraného na klienta (in: Koch, S. (Ed.): Psychology: A Study of Science. Study 1. Conceptual and Systematic. Vol 3 Formulation of the Person and Social Context.), McGraw-Hill, New York, 1959, s. 184 - 256 (preložili V. Hlavenka, I. Valkovič)
- Solárová,E.: Aplikácia prístupu zameraného na človeka vo vzťahoch, Pegas 2005
- Timuľak,L.:Současný výskum psychoterpie, Triton, 2005
- Timuľak,L.: Základy vedení psychoterapeutických rozhovoru, Portál, 2006
- The Carl Rogers Reader, edited by Howard Kirschenbaum and Valerie Land Henderson, first published in Great Britain 1990 by Constable and Company Ltd.
- Tudor,K.,Worrall,M.: Freedom to Practise.PCA to supervision.Ross-on-Way:PCCS, 2004
- Vymětal, J., Rezková, V.: Rogersovský prístup k dospelým a deťom, Portál, 2001
- Vymětal, J: Úvod do psychoterapie, Grada, 2003
- Vodáčková,D. a kol: Krizová intervence, Portál, 2002
- Watson,J.C.,Goldman,R.N.,M.S.Warne (EDS): Client-Centered and Experiential Psychotherapy in the 21st Century.Ross-onWye: PCCS-Books, 2002
- Weber, W.: Wege zum helfenden Gespräch, Gesprächspsychotherapie in der Praxis, Ernst Reinhard Verlag, 2000

Wilkins,P.: Person-Centred Therapy in Focus, London, Sage publications, 2002

Yalom, I. D.: Teórie a praxe skupinové psychoterapie, Konfrontace, 1999

Zgola, J.M.: Úspešná péče o člověka s demencí, Grada2003

Zimring, F.: Terapie zameraná na človeka (in: Corsini, R.: Päť terapeutov a klient, Interný materiál PCAI - Ister.)

www.PCA.sk je webová stránka PCA Inštitútu